

CAVALERI GORJENI AI ORDINULUI „MIHAI VITEAZUL”

Dr. Vasile Novac

Regele Ferdinand I, prin Înaltul Decret nr. 3249, din 21 decembrie 1916, publicat în „Monitorul Oficial” nr. 223, din 25 decembrie 1916, promulga legea pentru înființarea ordinului militar de război „Mihai Viteazul”. „Ordinul – se preciza în articolul 1 – va avea trei clase cu denumirea: cls. III-a, cls. II-a, cls. I-a.

El va fi conferit exclusiv pentru fapte excepționale de război ofițerilor care s-au distins în fața inamicului.

Nimeni nu poate căpăta clasă superioară, dacă nu este decorat cu clasa III-a”¹.

Vom prezenta, în intervenția de față, pe ofițerii Regimentului 18 Dorobanți, 58 Infanterie, 2 Artilerie, pe alți ofițeri care au luptat pe Valea Jiului ori au fost la comanda eșaloanelor superioare ale regimentelor gorjene sau sunt de origine gorjeană.

Pentru vitejia cu care a luptat în Războiul de Întregire a Neamului, și, mai ales, pentru contribuția adusă la victoria de la Mărăști, Regele Ferdinand, în persoană, decorează Regimentul 18 Dorobanți Gorj cu ordinul „Mihai Viteazul” cls. III-a, la 31 august 1917, la Poiana Țigăncii, lângă Mărăști. Este al XI-lea regiment al Armatei Române, care primește această înaltă distincție. Motivația se face, prin Î. D. Nr. 834, din 4 august 1917:

„Pentru vitejia și avântul cu care au luptat ofițerii, subofițerii și soldații regimentului în luptele înverșunate ce s-au desfășurat între 11-

14 iulie 1917, repetând, astfel, strălucitele fapte de arme ce au săvârșit pe valea Jiului, în luptele din 1916.

Atacând, cu furie, pozițiile întărite de pe Dealul Mărăști, de pe Dealul Răchitașul Mic, precum și acelea de pe Muntele Țina Neagră și Țina Golașe au aruncat, pe rând, trupele inamice, afară din liniile lor de apărare și le-au pus pe fugă, în dezordine, până dincolo de Lepșa.

Au luat prizonieri: 8 ofițeri, 676 trupă și au capturat: 4 obuziere mari, 4 mitraliere, 13 mortiere de tranșee, 1 tun de munte, 3 camioane, 900 lăzi de grenade și bombe, precum și un bogat material de război”².

Generalul de brigadă Dragalina A. Ioan, comandantul Armatei I-ai, mort în urma rănirii căpătate pe Valea Jiului, a fost decorat cu ordinul „Mihai Viteazul” cls. III-a, pentru „repetate acte de vitejie și destoinicie în conducerea trupelor”³.

Maiorul Stănescu Vasile, din Regimentul „Alexandru cel Bun” nr. 37, care comanda, în 1917, Regimentul 18 Dorobanți, a fost decorat, în 1916, pentru că „în luptele de la Alfalău, a condus acțiunea în luptă, dând exemplu subalternilor săi, urmărind în fruntea trupei sale, pe inamic, nelăsându-i să mai ocupe vreo poziție de rezistență. În lupta de la Dealul Gyartgiernos, după ce petrecuse noaptea în imediata apropiere a inamicului și sub focurile obuzelor, a respins inamicul care venise să atace, iar, în lupta de la Gzere Domb, a respins inamicul care venise să atace, ajungând cu trupa, până la rețelele de sârmă ale acestuia...”⁴.

Locotenent Mihăilescu I. Grigore, din Regimentul 1 Artilerie „Carol I”, este recompensat pentru „curajul și devotamentul cu care a condus bateria în luptele din 1916, de la Petroșani și Valea Jiului, distingându-se, în special, în zilele de 14, 15 și 16 octombrie 1916, în luptele de la Arsuri și Schela, unde luând comanda unei companii de infanterie, a reușit, cu un curaj fără seamăn, să recucerească tunurile capturate de inamic ale Regimentului 21 Artilerie. Formând, din proprie inițiativă, o patrulă de 12 oameni, și, plecând cu ea în urmărirea inamicului, a ajuns cel dintâi, cu patrula, pe pozițiile unde tunurile fuseseră capturate, reluându-le de la inamic”⁵.

Primul cavaler al ordinului „Mihai Viteazul” cls. III-a, din Regimentul 18 Dorobanți, este sublocotenentul de rezervă Pătrășcoiu Nicolae, „care a săvârșit în ziua de 14 octombrie 1916, unul din cele mai strălucite acte de eroism. Fiind însărcinat să respingă pe inamic, a pornit la atac cu vitejie și elan, deși compania sa avea un efectiv foarte redus, totuși a spart frontul inamic, aruncând în dezordine infanteria și artileria vrășmașe de pe Dealul Mare și din satul Arsurile, pe care le-a ocupat. A pus stăpânire pe două baterii complete de obuziere de 105 mm. din Regimentul 21 Bavarez și, cu ajutorul a doi tunari români, a deschis, cu câteva din ele, focul asupra inamicului.

După respingerea lui, a predat cele 8 obuziere, cu chesoanele lor de muniții și cu un bogat material de război, unui regiment de artilerie român”⁶.

Căpitanul Bădescu Haralambie, din Regimentul 58 Infanterie, a fost decorat, la 4 martie 1917, pentru „vitejia cu care și-a comandat batalionul, în luptele din Transilvania și Carpați. Între 15-20 septembrie 1916, a condus, cu energie și bravură, batalionul, repurtând frumoase succese pentru cucerirea Muntelui Pietrei Leșului, producând pierderi grele inamicului, covârșitor în efectiv și artilerie”⁷.

Boerescu Pârvan, căpitan din Statul major al Armatei I-âi, primește, la 10 martie 1917, prestigiosul ordin, pentru „vitejia, inițiativa și avântul cu care s-a condus, la 5 septembrie 1916, în lupta de lângă pichetul Polatiște și, la 14 octombrie 1916, în lupta de lângă Sâmbotinul, când a condus, succesiv, trei linii de trăgători, prin focul de baraj al altilieriei bavareze”⁸.

Maiorul Cornea Nicolae, din Regimentul VII Rahova nr.25, primește înaltul ordin de război, la 20 aprilie 1917, pentru „repetatele fapte de arme, prin care a dat pribe de vitejie, devotament și destoinicie. S-a distins, în mod deosebit, în luptele aprige de pe dealurile Runcul, Căpușa și Arșiței, precum și în acelea de pe Valea Cașinului, din 1916”⁹.

În aceeași zi, se acordă acest ordin și căpitanului Macici Nicolae, din Regimentul 41 Infanterie, pentru „vitejia și destoinicia ce a arătat pe

câmpul de bătaie”.

În luptele de la Pasul Merișor, a rezistat, cu compania de mitraliere, focului violent al artileriei inamice și a înlesnit, prin aceasta, procurarea unei poziții pierdute. La 20 septembrie 1916, a dat probe de același devotament, în luptele de la pasul Vulcan¹⁰.

Locotenent colonelul Trușculescu Mihail, comandant al Regimentului Rovine nr. 26, este decorat, la 12 mai 1917, pentru „vitejia și avântul cu care a luptat pe câmpul de onoare. S-a distins în mod deosebit, prin destoinicia și bravura cu care a condus Regimentul 18 Inf. pe câmpul de luptă și prin recunoașterile ofensive ce a condus (subl. noastră – V.N.).

De la 13-25 decembrie 1916, a susținut energic, cu un batalion din Regimentul 26 Infanterie, o divizie de cavalerie rusă împotriva atacurilor unui inamic, cu mult superior în număr¹¹.

Sublocotenentul Buzgurescu Pantelie, din Regimentul 26 Infanterie, a fost decorat cu „Mihai Viteazul” cls. III-a, pentru „vitejia și avântul cu care a atacat și respins, de trei ori, la baionetă, inamicul ce înainta în direcția Vizantea Găurile, la 24 decembrie 1916, producându-i mari pierderi”¹².

Colonelul Dejoianu Ioan, comandantul Regimentului 5 Obuziere, este decorat, la 12 iunie 1917, pentru „vitejia și destoinicia cu care a condus operațiunile de la Jiu, între 28 și 30 septembrie 1916, cucerind Muntele Muncelu, Țiglaul Mic și Mare și Zănoaga, aruncând pe inamic peste frontieră.

S-a distins, apoi, pentru energia cu care a condus Detașamentul de la Cerna, între 12 și 17 octombrie 1916, în Valea Jiului¹³.

Maiorul Sichitiu Nicolae, din Regimentul 2 Obuziere, a fost distins la 22 iunie 1917, pentru „vitejia și destoinicia de care a dat dovadă în conducerea focului bateriilor sale. La 26 august 1916, a executat singur, sub focurile infanteriei inamice, pe Valea Oltului (Transilvania) mai multe recunoașteri în teren deschis, iar la 31 august 1916, a făcut recunoașteri de artilerie, care au înlesnit ocuparea orașului Făgăraș. S-a distins în

luptele de la Cincu Mare, Dealul Crucii și de la satul Vadul. Luând comanda Regimentului 83 Infanterie, a dat probe, în timpul retragerii, de o rară energie și a murit – moarte de erou – în luptele de lângă Băicoi”¹⁴.

Locotenentului aviator Craiu Vasile i se conferă înaltul ordin, la 23 iunie 1917, pentru „vitejia și avântul cu care a angajat o luptă aeriană, la 15 iunie 1917. Pe când proteja un aparat român, ce regla tirul artileriei, a fost atacat de trei avioane inamice și, în timpul luptei, a avut umărul perforat de un glonț. Deși grav rănit, a condus aparatul, cu iscusință, și a reușit a-l readuce în liniile noastre”¹⁵.

Locotenent colonelul Rasoviceanu Gheorghe primește prestigiosul ordin, pentru „vitejia, destoinicia și devotamentul excepțional de care a dat dovadă, la Mărăști, în ziua de 29 iulie 1917, când în fruntea companiilor ce formau rezerva, a contraatacat inamicul ce încerca să învâluie aripa dreaptă a Diviziei a 9-a, restabilind situația critică în care se găsea această divizie”¹⁶.

Locotenentul de rezervă, din Regimentul 18 Dorobanți, a fost răsplătit, la 18 septembrie 1917, pentru „vitejia și avântul cu care a comandat Compania 11-a, în luptele de pe Dealul Mărăștilor, din 11 iulie 1917. A atacat, cu hotărâre, uvrajul nr. 108 – apărat cu îndârjire de germani și l-a cucerit, împreună cu 55 prizonieri; apoi, ajungând pe Dealul Teiușului, a capturat, cu unitatea sa, o baterie de obuziere de 100 mm”¹⁷.

Kornea Radu (viitorul general), locotenent în Regimentul 4 Roșiori „Regina Maria”, la 2 noiembrie 1917, a fost distins pentru „vitejia cu care a comandat o secție de mitraliere în lupta ce s-a dat, la 31 iulie 1917, pentru cucerirea Cotei 703, de pe Dealul Tarapan (Oituz). Pe când înainta, prin focul de baraj al inamicului, a avut o piesă avariata și ofițerul însuși a fost îngropat de un obuz de 150 mm. Fiind ridicat de roșiori, a trecut cu a doua piesă mai departe, prin focul de baraj, și, punându-se sub ordinele unui batalion de infanterie, a concurat de aproape la cucerirea poziției. În ziua de 8 august, a căzut rănit, pe când

se afla în linia 1-a”¹⁸.

Maiorul Pleșoianu Constantin, din Regimentul 18 Gorj, a fost decorat, la 25 ianuarie 1918, pentru „vitejia și avântul cu care a condus Batalionul I și II, în aprigile lupte de la nord Muncelul, din 16 și 17 august 1917, opunând o rezistență eroică unui dușman covârșitor în număr și artilerie, a reușit să-i respingă repetatele atacuri, cauzându-i mari pierderi și oprindu-i înaintarea pe dealurile Buduiul, Calciu și Secului. În seara zilei de 16 august, a căzut rănit, contribuind, cu sângele său, la victoria detașamentului ce l-a comandat”¹⁹.

Generalul de brigadă Obogeanu Mihail, comandantul provizoriu al Diviziei I, fost comandant al Brigăzii I infanterie (din care făceau parte Regim. 17 și 18 Inf.), a fost distins, în septembrie 1920, cu Înaltul ordin pentru „bravura și priceperea cu care a condus trupele Diviziei a I-a, în luptele cu maghiarii, la Szolnok, Fegyvernek și Kenderes, în iulie 1919.

Inamicul, atacând cu forțe superioare, aripa dreaptă a trupelor noastre, în ziua de 25 iulie, a intervenit personal în luptă, cu rezervele disponibile, și, trecând prin tirul de baraj al artileriei inamice, a restabilit situația, respingând pe inamic, cu pierderi”²⁰.

În al doilea război mondial, primul gorjean distins cu ordinul militar „Mihai Viteazul” cls. III-a, a fost generalul de brigadă Lascăr Mihail, comandantul Brigăzii Mixte Munte. La 17 octombrie 1941, i se atribuie această decorație, pentru „curajul, hotărârea și energia de care a dat dovadă în operațiunile de frontieră, cucerirea Bucovinei și Basarabiei de Nord. La trecerea Nistrului, de asemenea, a condus Brigada, cu fermitate și energie, apărând apoi capul de pod, cu înverșunare, respingând, prin contraatacuri, toate atacurile dușmanului”²¹.

Tot la 17 octombrie 1941, a fost decorat și sublocotenentul Cepleanu O. Dan, din regimentul 10 Roșiori „Purtat”, pentru „eroismul și abnegația de care a dat dovadă pe timpul acțiunii de fortare a zonei fortificate a Nistrului, unde reușește să cucerească, cu plutonul său, mai multe cazemate.

În fața rezistenței de la Vilii, atacă pe inamic cu mai multă

îndrăzneală, înlesnind, astfel, înaintarea escadronului ce fusese oprit²².

Colonelul Korne Radu, comandantul Regimentului 6 Roșiori „Purtat”, este primul gorjean care primește Ordinul „Mihai Viteazul” cls. II-a, pentru că, așa cum s-a văzut mai sus, i se acordase clasa III-a, în Războiul de Întregire a Neamului. Noua distincție i-a fost conferită pentru „energia și bravura excepțională cu care a condus regimentul său, în cursul luptelor de la Achimovca, reușind ca, în ziua de 26 septembrie 1941, să răstoarne atacul inamic, zvârlind forțele sovietice spre nord-est, dincolo de vechea poziție a Brigadei.

În zilele următoare, rezistă – cu bărbăție – tuturor atacurilor inamice, rămânând neclintit pe poziție²³.

Generalul de brigadă Carlaonț I. Dumitru, comandantul Diviziei 8 Infanterie, este răsplătit pentru „curajul personal, concepția clară și energia cu care a condus operațiunile diviziei sale, pe timpul de la 9-25 septembrie 1941, în luptele pentru cucerirea Odesei²⁴.

Locotenentul Popescu N. Vasile, din Regimentul 54 Artilerie, la 12 februarie 1912, a fost decorat, pentru „curajul, devotamentul și spiritul de sacrificiu de care a dat dovadă în cursul luptelor din Regiunea Odesei, distingându-se, în special, în ziua de 11 septembrie 1941, când, deși batalionul, în sprijinul căruia era, este încercuit, rămâne la observator, de unde conduce, prin postul de radio al infanteriei, focul divizionului, până la depresurare²⁵.

Locotenentul Anghelescu N. Alexandru Nicolae, din Divizionul 57 Artilerie grea, primește la 6 noiembrie 1942, ordinul „Mihai Viteazul” cls. III-a, pentru modul cu care a condus tirul bateriei sale în luptele de la Mănești – Fântâna Albă, în cele de forțarea Nistrului, precum și în luptele dintre Nipru și Marea Azov (în fața satului Timoșevca), sprijinind cu tărie înaintarea vânătorilor Brigadei a II-a Mixtă și contribuind la sfârșimarea contraatacurilor inamice.

În crâncenele lupte de la Malaya – Belosjarca, bateria sa fiind atacată cu care de luptă, ofițerul, cu un calm excepțional, a condus tragerea cu obuzierul asupra carelor inamice, reușind să le îndepărteze

și să distrugă unul din ele.

În luptele grele din Istmul Crimeii, a tras până la ultimul proiectil, cu rezultate excelente, asupra fortificațiilor inamice și a trupelor masate în zona Tonb, Urchino și Tarhan”²⁶.

La 16 noiembrie 1942, este distins căpitanul Mihuț I. Gheorghe, din Brigada I Mixtă Munte (artilerie), pentru „curajul, priceperea și inițiativa cu care a acționat, în ziua de 17 iulie, la plaja de trecere peste Nistru de către Batalionul II Vânători de Munte, reușind să identifice rezistențele inamice și, prin măsurile luate, să le neutralizeze, reușind, astfel, operațiunea de trecere a batalionului.

După trecerea Nistrului, în bătălia din fața satului Timoșevca, a fost întrebuințat pe teren, ajutând prin măsuri luate din proprie inițiativă, la menținerea poziției ocupată de brigadă.

În luptele de la Sevastopol (17-22 decembrie 1941), a însoțit, pe teren, acțiunea Grupului 3 Vânători de Munte, pentru cucerirea Dealului Capele și, când comandantul cade ucis de explozia unui obuz, asigură buna desfășurare a operațiunilor, până la numirea altui comandant”²⁷.

Generalul de divizie Lascăr Mihail, comandantul Diviziei 6 Infanterie, este al doilea gorjean distins cu clasa a II-a a ordinului „Mihai Viteazul”, ambele clase primite în același război. Clasa a II-a îi este atribuită, la 31 decembrie 1942, pentru „vitejia personală, exemplul dat trupelor de sub comanda și conducerea neșovăielnică de care a dat dovadă în cele mai grele împrejurări posibile de luptă în război”²⁸.

Căpitanul Hâncu Constantin, din Divizia 18 Infanterie, din care făcea parte și Regimentul 18 Dorobanți „Tudor Vladimirescu”, din Tg-Jiu, este recompensat, la 15 februarie 1943, pentru „eroismul și spiritul de sacrificiu de care a dat dovadă ca ofițer de stat major, atât pe timpul când Divizia a stat pe front, în fața Odesei, cât și în ofensiva Diviziei din Crimeea, la Feodosia.

S-a distins, în deosebi, în zilele de 27 și 28 februarie 1942, când, inamicul, presând puternic, forțează stânga diviziei să se repleze, iar

căpitanul Hâncu, trimis în această parte cu misiunea de informare, se alătură comandantului de regiment și luând măsuri de regrupare a forțelor, pronunță câteva contraatacuri, limitând, astfel, pătrunderea inamicului.

Comandantul regimentului și comandantul Batalionului III căzând răniți, continuă singur acțiunea, restabilind situația.

Rămas ca ofițer de legătură pe lângă Comandamentul German, între 1-23 martie 1942, stând permanent în cel mai puternic bombardament de artilerie, este grav rănit. Evacuat la spital, i se amputează brațul²⁹.

Hâncu C. Atanasie, locotenent de rezervă în Regimentul 18 Dorobanți, este distins cu prestigiosul ordin , la 15 februarie 1943, pentru „curajul și disprețul de moarte de care a dat dovadă, în zilele de 24-26 iunie 1942, în luptele pentru cucerirea Bastionului fiind oprit de focurile cazematelor inamice, locotenentul de rezervă Hâncu, în fruntea companiei sale, execută o manevră îndrăzneță și, reușind să ajungă la flancul inamic, distruge aceste cazemate, care barau drumul batalionului. Asaltează apoi, Bastionul II, unde pătrunde cel dintâi. Comandantul batalionului căzând rănit, ia comanda acestei unități și asigură stăpânirea Bastionului II, cu toate contraatacurile date de inamic”³⁰.

Locotenent colonelul Marinescu Matei, șef de stat major al Diviziei 18 Infanterie, este decorat pentru „curajul deosebit și inițiativa de care a dat dovadă pe câmpul de luptă”.

În ziua de 24 noiembrie 1942, a executat recunoașteri îndrăznețe, pentru intrarea în dispozitiv a unităților.

În ziua de 26 noiembrie 1942, aflând că inamicul a pătruns la sud de V. Aksay, căutând să învăluie batalionul de la Kovalevca, organizează și conduce un contraatac în flancul inamic, restabilind situația.

În ziua de 29 noiembrie 1942 m ia parte la contraatacul executat de Batalionul de Pază care are ca rezultat recuperarea satului Pimen

Tscherni și restabilirea apărării pe vechea poziție”³¹.

La 23 august 1944, s-a înființat un nou ordin militar de război „Mihai Viteazul” cu spade. Pe aceeași dată „se încheie” vechiul ordin instituit de Ferdinand I, la 25 decembrie 1916³².

Primul beneficiar al noului ordin este generalul de corp de armată Sănătescu Constantin, președintele Consiliului de Miniștri. Motivația acordării este următoarea: „Pentru dispozițiunile luate și ordinele date, atât Marelui Stat Major, cât și trupelor, în acțiunile de la 23 august la 27 august 1944, ca președinte al Consiliului de Miniștri, reușind astfel ca, prin acte de comandament militar și curaj personal, să lichideze complet rezistența germană de pe teritoriul țării”³³.

Generalul de brigadă Pascu N. Vasile, comandantul Diviziei 18 Vânători de Munte, este răsplătit pentru „curajul și dârzenia cu care a condus, din primele linii, acțiunea diviziei sale, din zona Aiud, reușind să respingă puternicile atacuri care amenințau orașul, precum și în luptele defensive din zona Chetani-Hădăreni unde, cu toate atacurile de care de luptă inamice, divizia sa își păstrează poziția.

S-a distins... între 27 septembrie și 13 octombrie 1944, în luptele ofensive și defensive din zona Viișoara, Luna, Urea (nord Arieș), precum și în cele din zona Cluj, Someșuri, Apahida unde, manevrând inamicul pe la nord de Someș, ușurează cucerirea și eliberarea Clujului.

După 13 octombrie 1944, ia parte, cu divizia sa, la urmărirea inamicului și, prin înaintarea sa viguroasă, contribuie la înlăturarea rezistențelor, pe care inamicul încearcă să le opună, în scopul de a-și retrage grosul”³⁴. Rolul său în cucerirea Clujului a fost recunoscut și de către comandantul Corpului 104 Rus, care i s-a trimis, prin căpitanul Novicov: „Mulțumesc călduros trupelor Diviziei 18, ofițerilor și Statului Major pentru modul ireproșabil cum a acționat divizia în luptele pentru cucerirea Clujului, fiind totdeauna prima, printre celelalte mari unități de sub comanda mea”³⁵.

Generalul de brigadă Corbuleanu M. Mihai, care a comandat Divizia 18 Infanterie, între 3 ianuarie și 26 februarie 1945, este distins

pentru „bravura deosebită, avântul și destoinicia de care a dat dovadă pe câmpul de luptă, distingându-se în special în acțiunea ofensivă de pe valea Hernadului (15-23 decembrie), unde reușind să rupă dispozitivul inamic, după o pătrundere de 15 km., cucerește satul Fay, înlesnind, astfel, înaintarea diviziilor vecine, precum și acțiunile grele pentru cucerirea masivului păduros de la sud de Varhosszuret și a orașului Roznava (11-23 ianuarie 1945), cu care ocazie se capturează mulți prizonieri și material de război.

În zilele de 11, 12 și 13 ianuarie 1945...cucerește Cota 542 și, străbătând toată pădurea, ajunge primul, cu Divizia 18 Infanterie, la marginea de nord a pădurii, fără a ține seama de flancurile rămase descoperite, prin oprirea diviziilor vecine, de unde ține cu foc întreaga vale a Roznavei.

În zilele de 18 și 19 ianuarie 1945, cucerește Cota 589 și, dispunând majoritatea forțelor în zona acestei cote, atacă, cu valoarea a două regimente, de la Cota 589 spre sud, căzând în spatele și flancul inamicului de pe creasta nord Sf. Ana.

În zilele de 21 și 22 ianuarie 1945, deși Divizia 6 Infanterie era oprită de inamic, lăsând flancul stâng neasigurat, iar Divizia 21 Infanterie era înapoi, generalul Corbuleanu Mihail debușează, cu grosul Diviziei 18 Infanterie, în Câmpia Roznavei, cucerește satul Varhosszuret și pădurea Kopolna, capturând 170 prizonieri, armament și material de război.

Conducerea Diviziei 18 Infanterie, în toate aceste operațiuni remarcabile, care au asigurat succesele Corpului 6 Armată și ale Armatei IV Rovine, ajutând tot timpul diviziile vecine, arată, cu prisosință, calitățile excepționale ale generalului Corbuleanu Mihail: o concepție deosebită, îndrăzneală remarcabilă, operând în toate ocaziile, în formă de pană, fără să țină seama de flancurile descoperite și cu un avânt rar în luarea hotărârilor și în execuția operațiunilor”³⁶.

Același ordin militar îl primește și șeful de stat major al Diviziei 18 Infanterie, locotenent colonelul Nicolescu, pentru „curajul, priceperea

și spiritul de sacrificiu de care a dat dovadă, atât în luptele pentru forțarea Tisei și formarea capului de pod de la Vencsello (în zilele de 19-21 noiembrie 1944), când fiind trimis la aripa stângă a frontului, prin măsurile luate, a salvat situația ce devenise critică, cât mai ales în acțiunile pentru cucerirea Cotei 203 și a păduricii de la est Cota 263, unde intervin succesiv la unitățile din linia întâia, impulsionându-le la atac.

În luptele pentru cucerirea satului Buzica, a intervenit în sectorul Regimentului 90 Infanterie, manevrând cu toată energia, la vest de Buzica, două companii din Batalionul II, fapt care a determinat căderea acestui sat.

A servit ca șef de stat major al Diviziei 18, de la 18 octombrie 1944 până la finele lunii decembrie 1944. În tot acest timp, Divizia a fost într-o încordare continuă, în luptele de zi și noapte, pentru a arunca pe inamic, cât mai repede, peste Tisa. Tot în acest timp, locotenent colonelul Nicolescu a fost mereu la postul său, alergând zi și noapte între eșalonul II și prima linie.

Între 19 și 22 noiembrie, Divizia trece la nord de Tisa, la satul Vencello. În ziua de 21 noiembrie 1944, inamicul contraatacă de 8 ori. Grupul 90 este pus în dezordine, o parte din trupă trecând la sud de Tisa. Locotenent colonelul Nicolescu, cu alți ofițeri de stat major, alergând la fața locului, a refăcut situația, personal comandând batalion și grup.

În luptele de pe valea Henadului, a condus personal batalionul căpitanului Scridan, a cucerit păduricea de la sud de Cota 363, ușurând și înaintarea Diviziei 3 Infanterie.

În luptele spre satul Fay și spre Szemere... s-a distins prin acțiuni personale, în linia întâia, dând dovadă de curaj și dârzenie.

La satul Buzica, intervenind personal la batalionul maiorului Pircă, s-a reușit a se intra în sat, pe la vest, și a se cuceri satul până seara. Pentru cucerirea acestui sat, Divizia a pierdut, în două zile, o sută de ofițeri și trupă morți, în afară de răniți³⁷.

Căpitanului de rezervă Cristea R. Cristea, ofițer cu operațiile în Regimentul 18 Gorj, i s-a conferit ordinul, pentru „curajul excepțional și

priceperea de care a dat dovadă în luptă”.

În noaptea de 23 decembrie 1944, în fruntea Companiei de Pionieri, din inițiativă personală, cucerește ferma de la est de Halmay Szentistvanboksa, capturând 11 prizonieri, 3 mitraliere, 4 pistoale automate și multe arme și munițiuni.

În ziua de 4 decembrie 1944, pune stăpânire pe Cota 263 Mayrosz.

În ziua de 18 ianuarie 1945, luând comanda Batalionului II, cucerește Cota 535, capturând 150 prizonieri, 6 mitraliere, 4 puști mitraliere și foarte multe arme și munițiuni.

La 20 ianuarie 1945, asaltează dârzele rezistențe din zona Cotei 580, le sfarmă progresiv și cucerește înălțimea...

În ziua de 20 ianuarie 1945, în fruntea Batalionului II, din Regimentul 18 Infanterie, atacă fulgerător rezistențele inamice ce apărau, cu înverșunare, orașul Roznava, reușind să le străpungă în săgeată.

Manevrează rezistențele din zona Cotei 332 (sud-est Roznava) și, în timpul nopții, continuă acțiunea, amenințând tot mai mult de flanc rezistențele din zona Cotei 587.

În prima linie cu voluntarii săi, pătrunde în Roznava, și, cu batalionul său, duce o înverșunată luptă de stradă cu inamicul ce rămăsese ca unități de sacrificiu, dar pe care le forțează să se tragă, pe înălțimile de la vest de oraș.

Fiind primul ofițer român care, cu batalionul II din Regimentul 18 Infanterie, a pătruns și a cucerit orașul Roznava, căpitanul de rezervă Cristea R. Cristea este citat, pentru a doua oară, pe Corpul 6 Armată, cu Ordinul de ZI nr. 195/23 ianuarie 1945, pentru strălucite fapte de arme... ”³⁸.

Căpitanului Vasiliu Rășcanu C.I. Constantin, din Statul Major al Diviziei 18 Infanterie, i s-a atribuit Ordinul „Mihai Viteazul” cu spade, pentru „bravura, priceperea și energia de care a dat dovadă pe câmpul de luptă”.

În ziua de 19 aprilie 1945, fiind trimis de comandantul diviziei spre a dirija atacul ce urma să fie dat de Batalionul I din Regimentul 92 Infanterie și Batalionul I din Regimentul 90 Infanterie, pentru cucerirea Cotei 1062 din Munții Tatra Mică, a pregătit personal și în amănunțime acest atac, dând misiuni precise fiecărei companii. Apoi, a condus execuția atacului pe timpul zilei, prin manevre de înfiltrări și întoarceri. Din cauza reacțiunii foarte puternice a inamicului, a dirijat ultima companie din rezervă, pentru a face o manevră largă de întoarcere, pe la sud de cotă. Manevra a reușit, inamicul fiind surprins și cota a fost cucerită, în seara zilei. În timpul acestei operațiuni, pe lângă priceperea tactică, prin bravura și prezența sa permanentă pe linia întâi, a impulsionat o mișcare, determinând, astfel, reușita atacului.

Prin cucerirea acestei cote... s-a asigurat Diviziei un foarte bun observator, care a permis vederea în dispozitiv inamic până în Valea Rojecului și o bună bază de plecare pentru operațiunile ulterioare, care nu s-ar fi putut desfășura fără stăpânirea acestui punct important din sectorul diviziei.

La 28 aprilie 1945, este trimis a dirija atacul Regimentului 92 Infanterie, de la Cota 833 către Fryvald. În timpul execuției atacului, într-un moment critic, când puternica rezistență inamică oprirea dispozitivul de atac al Batalionului I din Regimentul 92 Inf. și comandantul regimentului raportase Diviziei că nu se mai poate înainta, comandantul Diviziei a dat căpitanului Vasiliu Rășcanu însărcinarea de a lua personal conducerea atacului, punându-i la dispoziție și al doilea batalion. Căpitanul Vasiliu Rășcanu, după ce s-a avântat și a pregătit o nouă manevră – în special prin coordonarea ei cu sprijinul intens al artileriei, a reluat atacul și, prin manevra pe direcții deosebite, cu câte o companie din al doilea batalion, a reușit să cucerească întreaga regiune a Cotei 833, asigurându-se, astfel, o foarte bună bază de plecare pentru continuarea atacului pe timpul nopții de 28 aprilie, care a avut ca rezultat străpungerea poziției până în Valea Rajecului și începerea urmăririi în direcția Feyvald-Durcina. În această operațiune, căpitanul Vasiliu

Rășcanu, sub focul intens al inamicului, a dovedit, pe lângă destoinicie în conducere, o deosebită bravură personală, mergând și impulsionând chiar compania din primul eșalon de atac”³⁹.

Căpitanul Cristorian D. Dumitru, comandantul Grupului de Cercetare din Divizia 18 Infanterie, este răsplătit cu același ordin, pentru „bravura și dârzenia, cu care, în calitate de comandant al Detașamentului „Fulger”, cucerește cotele 589,555 și creasta de la nord Sf. Ana...

În ziua de 17 ianuarie 1945, comandând un detașament denumit „Fulger”, compus din oamenii de la Grupul 18 Cercetare, jandarmi, pionieri și artileriști, atacă cu îndrăzneală și sânge rece, cucerește Cota 589, puternic apărată de inamic.

A doua zi...a comandat același detașament...cu care a atacat, împreună cu Regimentul 18 Infanterie, de la Cota 589 spre Cota 555, căzând în flancul și spatele dușmanului, care se opunea înaintării Regimentului 92 Infanterie spre Roznava. Atacul dat sub comanda căpitanului Cristorian Dumitru este dus cu avânt și îndrăzneală, cucerind, până seara, Cota 555 și creasta de nord Sf. Ana, capturând numeros material de război și prizonieri.

În cursul luptelor duse de Divizia 18 Infanterie, între 24 februarie și 1 martie 1945, la vest de satul Duluavy, pentru cucerirea fermei Zelobudza, căpitanul Cristorian Dumitru primește greaua misiune de a cuceri ferma, puternic apărată de inamic, printr-un atac dat prin surprindere, în timpul nopții de 25 spre 26 februarie 1945. El organizează în amănunt atacul, pe care-l execută cu mult elan, reușind să pătrundă în fermă.

În noaptea de 1 spre 2 martie 1945, căpitanul Cristorian Dumitru atacă și cucerește, prin surprindere, satul Pilin, reușind a pătrunde circa 2 km. în adâncimea dispozitivului inamic, antrenând la înaintarea Regimentului 18 Dorobanți și întreg dispozitivul ofensiv al Diviziei. Cu această ocazie, Grupul 18 Cercetare, de sub comanda sa, capturează două tunuri antitanc și o șeniletă, precum și alte materiale.

În după-amiaza zilei de 2 martie 1945, Grupul 18 Cercetare este

puternic contraatacat de inamic, sprijinit de aruncătoare grele. Căpitanul Cristorian rămâne în mijlocul unității sale, care suferise pierderi însemnate și păstrează satul și fabrica Pilin, unde cade rănit grav”⁴⁰.

Sublocotenentului Diaconescu Valeriu, din Regimentul 18 Infanterie, i se conferă ordinul „Mihai Viteazul” cu spade, pentru „curajul deosebit și priceperea cu care și-a condus batalionul pe câmpul de luptă...

În ziua de 20 decembrie 1944, inamicul contraatacă, cu forțe superioare, și reușește o pătrundere în intervalul dintre Batalionul 18 Infanterie și regimentul din stânga. Fără să aștepte ordinul regimentului, sublocotenentul Diaconescu atacă, din flanc, inamicul ce pătrunsese în dispozitiv și deși avea un efectiv mult inferior, prin repeziciunea cu care a dezlănțuit atacul și prin îndrăzneala cu care l-a executat, inamicul este derutat și obligat să se înapoieze în vechile poziții.

Trăgând personal una din puștile mitraliere, este rănit destul de grav la un picior. Deși medicul regimentului voia să-l evacueze, refuză categoric aceasta, rămânând, mai departe, în mijlocul ostașilor săi.

În grelele lupte de la Cota 863, se distinge în mod cu totul deosebit. Cele două batalioane ale Regimentului 18 Infanterie cuceresc, printr-o manevră foarte îndrăzneată, această cotă, cel mai important punct din întreg dispozitivul Diviziei. Inamicul contraatacă, cu forțe superioare, și, după grele lupte, reușește să încercuiască aproape complet pe apărătorii cotei. Aflat în rezerva Regimentului cu Compania de Pionieri, sublocotenentul Diaconescu Valeriu primește ordin să atace și să depresureze pe apărătorii Cotei 863. Plin de încredere și îngrijorat de soarta camarazilor săi, pornește la atac, cu atâta elan, încât, după lupte grele de aproape o oră, reușește, prin priceperea și curajul său nemăsurat, să respingă pe inamicul mult superior și să despresoare pe vitejii apărători ai cotei. Contraatacat, din nou, de inamic, rezistă pe poziția cucerită, trăgând personal la una din puștile mitraliere și respinge contraatacul, lăsând pe teren patru răniți.

În ziua de 25 februarie 1945, Compania Specială a locotenentului

Făgărășanu atacă și cucerește Cota 426, după lupte extrem de grele și cu pierderi foarte mari. Focul concentric al brandurilor și al armelor automate inamice împuținează atât de mult pe apărătorii cotei, încât un contraatac inamic silește pe supraviețuitori să se repleze, după ce pierd pe toți comandanții lor. Cum această poziție trebuia stăpânită cu orice preț, este atacată de Compania de Pionieri, sub comanda bravului sublocotenent Diaconescu Valeriu, deși cu o companie redusă numerică, cu tot focul ucigător al inamicului, atacul este atât de fulgerător, încât cota se recucerește, inamicul retrăgându-se în pierdere. Un proiectil inamic lovește în plin neobositul și viteazul ofițer, care moare cu zâmbetul pe buze, că a cucerit Cota 426 și, astfel, ferma Zelabuzda va putea fi cucerită de regiment⁴¹.

Locotenentul Făgărășanu P. Petre, comandant de companie în Regimentul 18 Infanterie, este răsplătit pentru „curajul personal și inițiativa cu care a comandat compania în atacul pentru cucerirea înălțimii cu Cota 426, unde luptă cu arma în mână, chiar după ce doi ofițeri subalterni căzuseră...

Personal, a capturat 5 prizonieri și a cucerit, cu resturile companiei înălțimile la Cota 426, unde a fost grav rănit și evacuat⁴².

Sublocotenentul de rezervă Barais M. Paul, comandant de pluton în Regimentul 18 Infanterie, se distinge pentru „curajul și spiritul de sacrificiu de care a dat dovadă în luptele pentru cucerirea fermei Zelobandza (vest Occov)... și ...la cucerirea satului Pilin și a fabricii Pilin...

Dotat cu cele mai alese calități de luptător, continu în linia întâi, în mijlocul companiei sale... a fost un exemplu viu de îndeplinirea datoriei pentru toți ostașii și camarazii săi, câștigându-și, în foarte scurt timp stima și iubirea camarazilor și a ostașilor de sub comanda sa.

În zilele de 25 februarie la 8 martie 1945, ia parte la luptele grele și sângeroase pentru cucerirea fermei Zelobandza (vest Ocova), transformată de inamic într-o adevărată fortăreață și, apoi la cucerirea satului Pilin și a fabricii Pilin, atacând mereu, în fruntea companiei sale

și rezistând cu bravii săi ostași la toate contraatacurilor inamicului.

Se distinge, apoi, în luptele pentru cucerirea Cotei 754 și a satului Hrachot, lupte care au durat de la 9-22 martie 1945, inamicul apărând această cotă cheie a poziției, contraatacând cu tancuri ori de câte ori se cucerea vreun punct important din teren.

În ziua de 6 mai 1945, sublocotenentul Barais se află din nou, la datorie. Compania sa este destinată să execute efortul pe stânga, pentru a cuceri, prin învăluire, pădurea rotundă de la sud de satul Piskupine. Strigând „Înainte!” vitejilor săi ostași și făcându-le semn cu lopata ce o avea în mână, încearcă ultimul salt pentru cucerirea obiectivului. O schijă de proiectil antitanc, tras direct, stinge flacăra vieții acestui brav ofițer⁴³.

NOTE:

1. Arhiva Min. Ap. Naț., Anuarul Ordinul Militar „Mihai Viteazul” 1916-1920, vol. I, f. 1.
2. *Ibidem*, f. 174.
3. *Ibidem*, f. 13.
4. *Ibidem*, f. 15.
5. *Ibidem*, f. 18.
6. *Ibidem*, f. 23.
7. *Ibidem*, f. 32.
8. *Ibidem*, f. 33.
9. *Ibidem*, f. 41.
10. *Ibidem*.
11. *Ibidem*, f.f. 44-45.
12. *Ibidem*, vol. III, f. 82.
13. *Ibidem*, f. 85.
14. *Ibidem*, f. 82.
15. *Ibidem*, f. 85.
16. *Ibidem*, f. 96.
17. *Ibidem*, vol. I, f. 53.
18. *Ibidem*, f. 54.
19. *Ibidem*, vol. III, f. 96.
20. *Ibidem*, vol. I, f. 73.
21. *Ibidem*, Anuarul Ordinului „Mihai Viteazul” 1941-1945, f. 65.
22. *Ibidem*, f. 120.
23. *Ibidem*, f. 248.
24. *Ibidem*, f. 281.
25. *Ibidem*, f. 336.
26. *Ibidem*, f. 539.

27. **Ibidem**, f. 534.
28. **Ibidem**, f. 551.
29. **Ibidem**, f. 605.
30. **Ibidem**, f. 618.
31. **Ibidem**, f. 910.
32. Centrul de Studii și Cercetări de Istorie și Teorie Militară, Participanți la Războiul Antihitlerist, distinși cu Ordinul Militar „Mihai Viteazul” cu spade, mssm dactilografiat, Ed. Mil., 1972, pag. 6
33. **Ibidem**₁, pag. 10.
34. **Ibidem**, pag. 335.
35. **Ibidem**, pag. 336.
36. **Ibidem**, p.p. 337-338.
37. **Ibidem**, p.p. 339-340.
38. **Ibidem**, p.p. 341 și 343.
39. **Ibidem**, p.p. 344-346.
40. **Ibidem**, p.p. 347-348.
41. **Ibidem**, p.p. 349-351.
42. **Ibidem**, p. 352.
43. **Ibidem**, p.p. 353-354.